

Київське вище професійне училище
технологій та дизайну одягу

Я – громадянин України

Виховна година

Підготувала:
викладач
Плюшко Г. Г.

2014

Тема: Я – громадянин України.

Мета:

- поглибити знання учнів про Україну;
- прищеплювати любов до рідного краю;
- сприяти формуванню національної свідомості учнів;
- виховувати духовне багатство особистості, патріотичні почуття приналежності до українського народу, України, до традицій свого народу.

Обладнання: плакати, засоби ПК.

Присутні: навчальна група.

Час: 45 хвилин.

Хід виховної години

Життя і становище нації значною мірою залежить від патріотизму її представників, що формується з раннього дитинства шляхом засвоєння національних вартостей. Цей процес спочатку є стихійним, а потім переростає у свідому любов до Батьківщини. Справжній патріот любить Батьківщину, не відвертаючись від неї через те, що їй нічим заплатити йому за це і що її народ не досяг рівня культури, характерної для європейських суспільств. А головне — патріот не обмежується пасивною любов'ю до рідного краю, він активно працює для свого народу, його добробуту, розбудови культури і господарства. Він захищає честь своєї держави, примножує її багатства.

Патріотичне почуття українця є емоційним аспектом національно-державницького світогляду. Вважають, що воно включає: почуття належності до своєї самостійної Держави — України, повагу до історії свого народу, до своєї культури, мови, любов до рідної природи, неприйняття всього антиукраїнського тощо. Найвищою формою патріотизму є почуття, що сягає рівня жертвності, коли для блага Батьківщини людина готова терпіти муки і навіть іти на смерть. "Ніхто більшої любові не має над ту, як хто свою душу поклав би за друзів своїх" (Ів. 15:18).

Ми щасливі, що народилися в такій чудовій, багатій, мальовничій землі – на нашій славній Україні! Тут жили наші діди і прадіди, тут живуть наші батьки, тут корінь давнього роду українського, що сягає сивої давнини. Материнський образ України встає з полинових степів і глибинної чорноземної скиби, як барва зоріє із зажури поліських озер, що чистими очима довірливо дивляться на світ, виростає недосяжно на повен зріст із карпатських верховин. Немає життя без України – це мати, яку не вибирають, бо Україна – це доля, яка випадає раз на віку, бо Україна, - це пісня, яка вічна на цій землі. Багатовікова історія українського народу, народу-великомученика, на долі якого було досить лиха... Майже кожне століття, як свідчать джерела, розпочате голодними роками, наслідками епідемій, спустошливими війнами, чужоземними навалами. З XVст. з часів козаччини, почалася національно-

визвольна боротьба за побудову незалежної самостійної держави. Але шлях до незалежності був тяжкий і тернистий. Важко назвати країну, яка б пережила те, що пережила Україна за більш ніж пів тисячоліття поневолення (1240-1991р.). Український народ завжди прагнув до створення власної незалежної держави.

Ми, українці, повинні пишатися тим, що наша Україна ніколи не поневолювала інші народи, не вела загарбницькі війни, а лише захищала себе від ласих на чуже добро близьких і далеких сусідів.

Які права та обов'язки має громадянин?

Права і свободи людини і громадянина держава закріплює у правових, насамперед конституційних нормах. Без цього реалізація прав і свобод людини виявилася би проблематичною, а в деяких випадках неможливою. Права і свободи людини визначають її правовий статус (становище) у відносинах із державою в особі державних органів, службових та посадових осіб.

У статті 3 Конституції України наголошено: людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканість і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю. Це означає, що людина є цінністю не тільки сама для себе, а й для всього суспільства. Всі інші цінності мають бути підпорядковані цінності людини. Не існує жодної цінності в суспільстві, заради якої можна було б пожертвувати людиною. У цій статті зазначено також, що права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави. Із цього випливає, що держава не всевладна щодо людини у своїй діяльності, вона має бути обмежена її правами і свободами. Це означає також, що держава має створювати умови, за яких стає можливою реалізація прав громадян, тобто держава має забезпечити гарантії цих прав.

Саме тому в багатьох статтях Конституції України зафіксовано, що держава гарантує, забезпечує права і свободи людини, створює умови для їх реалізації.

У статті 22 проголошено, що перелік закріплених у Конституції України прав і свобод не є вичерпним. І це зрозуміло, адже людські потреби зростають і урізноманітнюються, що збільшує і розширює права і свободи людини. Такі

права і свободи можуть закріплюватися у законах України, міжнародних правових актах.

Права людини поширюються на всіх осіб, які проживають в Україні, а права громадянина лише на тих осіб, які є громадянами цієї держави. Наприклад, право брати участь в управлінні державними справами, у всенародному та місцевих референдумах, вільно обирати і бути обраними до органів державної влади та органів місцевого самоврядування (**стаття 38**) визнається лише за громадянами, а іноземні громадяни та особи без громадянства таких прав не мають.

Конституційні права і свободи поділяються на громадянські (особисті), політичні, соціально-економічні, культурні та інші (наприклад, екологічні).

До **громадянських (особистих) прав і свобод** людини належать: права людини на життя та його захист, на повагу до її гідності, на свободу та особисту недоторканість, на невтручання в особисте життя та таємницю листування, на недоторканість житла, на свободу думки і слова, світогляду і віросповідання, пересування.

До найголовніших політичних прав і свобод належать: право на участь в управлінні державними справами, на об'єднання, на мирні збори та демонстрації, на свободу друку та інформації, виборчі права та інші.

До головних **соціально-економічних прав**, насамперед варто віднести право володіти, користуватися і розпоряджатися своєю власністю, право на підприємницьку діяльність, а також різноманітні соціальні права: на працю, на страйк, на відпочинок, на соціальний захист, на житло, на достатній життєвий рівень, на охорону здоров'я та інші.

До **культурних прав** належать: право на освіту, на свободу літературної, художньої, наукової і технічної творчості та інші.

Держава покладає на себе відповідальність забезпечувати реалізацію прав і свобод людини і громадянина, охороняти і захищати права та свободи. Свої права і свободи громадяни також можуть захищати в суді.

Що таке конституційні обов'язки?

Права людини не є абсолютними та безмежними. Межею реалізації особою власних прав і свобод є права і свободи інших осіб. Ця межа схарактеризована в **статті 68 Конституції України** як обов'язок кожного не посягати на права і свободи, честь і гідність інших людей. Його дотримання запорука того, що люди зможуть здійснювати свої права, і таким чином задовольняти власні потреби та інтереси. Однак уявлення про те, де починаються права інших, у різних людей часто не збігаються, адже поряд із однаковими в усіх членів суспільства інтересами існують інтереси групові та індивідуальні, а розуміння того, як їх задовольнити, нерідко суттєво відрізняється.

Важливим елементом взаємодії держави, права і особи виступають конституційні обов'язки. В обов'язках виражено як особисті, так і загальнозначимі інтереси. Під конституційними обов'язками розуміють такий тип поведінки людини, здійснення якого забезпечує нормальне життя суспільства і держави. Їх небагато, але кожен обов'язок має величезне

значення. Залежно від змісту деякі обов'язки є обов'язками кожної людини, яка живе в Україні, інші тільки громадянина України (наприклад, захист Вітчизни).

Відповідно до Конституції України важливими обов'язками громадянина України є захист Вітчизни, незалежності й територіальної цілісності України, шанування її державних символів (**стаття 65**). Конституція України також закріплює обов'язок кожного не заподіювати шкоди природі, культурній спадщині, відшкодовувати завдані ними збитки (**стаття 66**). Крім того, кожний громадянин зобов'язаний сплачувати податки і митні збори (**стаття 67**). Важливим обов'язком громадянина, як і кожної людини, що проживає в Україні, є неухильне дотримання Конституції України та законів України, повага до прав і свобод, честі та гідності інших людей.

Які проблеми можуть виникати при реалізації наших прав?

Кожна людина має використовувати свої права таким чином, щоб це не порушувало прав інших людей. Можна сказати, що право однієї людини закінчується там, де починається право іншої. Але в житті тобі напевно доводилося опинитися в ситуації, коли здійснення тобою своїх прав порушувало права інших. Наприклад, ти бажаєш послухати музику після школи, реалізуючи своє право на дозвілля, а твій сусід у цей час зібрався поспати. Або кореспондент газети, використовуючи своє право на свободу слова, повідомляє у статті подробиці політичної події. Утім, ця подія пов'язана з проблемами особистого життя громадського діяча, котрий вважає, що його права на повагу до його честі та гідності порушено.

У таких випадках нерідко виникає конфлікт. Але, як правило, його можна розв'язати, виявляючи толерантність і бажання досягти компромісу. Якщо дійти згоди не вдається, розв'язання конфлікту доручають незалежному арбітру – суду.

У реальному житті поряд із конфліктом прав досить часто трапляється конфлікт прав і обов'язків. Наприклад, тобі хочеться затриматись на дискотеці ввечері, але ти знаєш, що мама хвилюватиметься, тож твоїм обов'язком є повернутися додому вчасно. У тебе є право на відпочинок, але ти маєш розпорядитися цим правом так, щоб виконати встановлений законом обов'язок здобути загальну середню освіту.